ASESIAD EFFAITH INTEGREDIG LLYWODRAETH CYMRU

CYNNWYS

Adran 1. Pa gamau gweithredu y mae Llywodraeth Cymru yn eu hystyried a pham? ... 2

Adran 2. Beth fydd yr effaith ar lesiant cymdeithasol? ... 6

Adran 3. Beth fydd yr effaith ar lesiant diwylliannol a'r Gymraeg? ... 9

Adran 4. Beth fydd yr effaith ar lesiant economaidd? ... 10

Adran 5. Beth fydd yr effaith ar lesiant amgylcheddol? ... 11

Adran 6. Cofnod o'r Asesiadau Effaith Llawn Gofynnol ... 14

Adran 7. Casgliad ... 15

Asesiadau Effaith Llawn ... 19

A. Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant ... 19

B. Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb ... 22

C. Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg ... 27

D. Asesiad o'r Effaith ar Fioamrywiaeth ... 31

ADRAN 1. PA GAMAU GWEITHREDU Y MAE LLYWODRAETH CYMRU YN EU HYSTYRIED A PHAM?

Hirdymor

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn ei gwneud yn ofynnol i gyrff cyhoeddus ledled Cymru a enwir yn y ddeddf weithio tuag at gyflawni saith nod llesiant, gan gynnwys 'Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu'. Ceir hefyd sail statudol i'r system ar gyfer cynllunio darpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg. Mae dyletswydd ar Lywodraeth Cymru i hyrwyddo a hwyluso'r defnydd o'r Gymraeg ac i weithio tuag at gyflawni'r nodau llesiant.

Cyhoeddwyd Symud Cymru Ymlaen 2016-2021 ym mis Medi 2016, a'i nod yw llywio gwelliannau i economi a gwasanaethau cyhoeddus Cymru er mwyn creu Cymru sy'n ffyniannus a diogel, yn iach ac egnïol, yn uchelgeisiol ac yn dysgu, ac sydd wedi'i huno a'i chysylltu. Mae'r ddogfen hon yn amlinellu blaenoriaethu'r Llywodraeth ar gyfer cyflawni'r gwelliannau hyn. Maent yn fesurau uchelgeisiol a fydd yn cael effaith ar bawb ar bob cam o'u bywyd.

Mae hefyd yn nodi uchelgais Llywodraeth Cymru o ran cynyddu'r defnydd o'r Gymraeg a nifer y bobl sy'n ei siarad, yn ogystal â'i hymrwymiad i sicrhau miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050 ac i barhau i annog mwy o bobl i ddefnyddio a siarad Cymraeg yn eu bywydau bob dydd.

Y cynnig

Mae'r cynnig hwn yn ceisio mynd i'r afael â'r broses o gategoreiddio ysgolion yn unol â'u darpariaeth Gymraeg yn seiliedig ar argymhellion a wnaed yn yr adolygiad cyflym o'r Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA) ac wedi hynny gan y bwrdd cynghori y CSCA. Yn dilyn ymchwil a chryn dipyn o waith â rhan-ddeiliaid perthnasol, casglwyd bod angen gwneud newidiadau i'r system gyfredol a'r canllawiau anstatudol a gyhoeddwyd yn 2007 er mwyn cyflawni'r nodau a geir yn Cymraeg 2050. Nodwyd nad yw'r diffiniadau anstatudol presennol yn cael eu defnyddio'n gyson nac yn gywir, eu bod yn cael eu camddehongli a'u bod yn peri dryswch, yn enwedig i rieni. Mae'r broses statudol i gynyddu'r ddarpariaeth (cynnydd o gyn lleied â 10%) yn feichus ac nid yw'n annog newidiadau. Nid yw'r amwysedd ynghylch y categorïau cyfredol yn cefnogi'r ymrwymiadau a wnaed yn y CSCA, ac mae'r cynnig hwn yn ceisio mynd i'r afael â'r materion hyn.

Cymraeg 2050

Cyhoeddwyd strategaeth Cymraeg 2050 Llywodraeth Cymru ym mis Awst 2017. Am y tro cyntaf, mae gennym weledigaeth glir ar gyfer Cymru lle mae ei hiaith yn ffynnu. Un o nodau allweddol y strategaeth yw creu system addysg statudol sy'n cynyddu nifer y

siaradwyr hyderus. Er mwyn cyflawni'r nod hwn, rhaid i ni gynyddu nifer y dysgwyr ysgol sy'n cael y cyfle i feithrin sgiliau Cymraeg yn yr ysgol a'r cyfle i ddefnyddio'r iaith yn eu bywydau bob dydd, a hynny'n sylweddol. Dyma'r sbardun i ddymuniad Llywodraeth Cymru i adolygu categorïau ysgolion yng Nghymru yn unol â'u darpariaeth cyfrwng Cymraeg.

Mae Cymraeg 2050 yn gofyn am gymorth gan ein hawdurdodau lleola'n hysgolion i ymateb i'n huchelgais o sicrhau miliwn o siaradwyr Cymraeg, a hynny drwy ddangos arweinyddiaeth glir ac ymrwymiad i rannu'r un weledigaeth hirdymor. Rhaid i ni gymryd camau sylweddol, systematig a rhagweithiol tuag at gyflawni'r nod o gynyddu nifer y dysgwyr sy'n dysgu Cymraeg.

Mae angen sicrhau newidiadau pellgyrhaeddol er mwyn ymateb i'r her o gyrraedd miliwn o siaradwyr erbyn 2050. Mae angen i ni wthio'r ffiniau a chymryd camau uchelgeisiol i sicrhau bod mwy o bobl yn dysgu ac yn defnyddio'r Gymraeg. Mae'r system addysg yn allweddol i sicrhau ein bod yn cyrraedd miliwn o siaradwyr Cymraeg, ac mae'n hollbwysig ein bod yn creu system addysg statudol sy'n cynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg hyderus.

Cymraeg 2050 yw'r prif bolisi sy'n llywio'r newidiadau i'r broses statudol o gynllunio addysg cyfrwng Cymraeg a'r broses o ddiwygio categorïau ysgolion yn unol â'u darpariaeth cyfrwng Cymraeg. Yn ôl strategaeth Cymraeg 2050, addysg ymdrochi cyfrwng Cymraeg yw ein prif ddull o sicrhau bod plant yn gallu meithrin eu sgiliau Cymraeg, ac o greu siaradwyr newydd. Mae'r cynnig hwn yn bwydo i mewn yn uniongyrchol i'r datganiad hwn. Mae data ysgolion yn dweud wrthym faint o blant sy'n cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg. Maent yn ddangosydd allweddol o ran y twf sy'n ofynnol ac yn dangos pwysigrwydd sicrhau ymrwymiad y system addysg i greu miliwn o siaradwyr Cymraeg

Mae Cymraeg 2050 hefyd yn cydnabod ei bod yn annhebygol y caiff llawer o ysgolion newydd eu hagor yn ystod oes y CSCA nesaf, sef 2021-31. Felly, er mwyn cyflawni'r targedau uchelgeisiol y cytunwyd arnynt â Llywodraeth Cymru, bydd angen i lawer o awdurdodau lleol ganolbwyntio ar symud ysgolion ar hyd y continwwm ieithyddol, gan gynyddu'r ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg mewn ysgolion dwyieithog yn benodol, a symud yr ysgolion hyn o'r categori dwyieithog i'r categori cyfrwng Cymraeg. Y gwaith a amlinellir yn y cynnig hwn fydd ein prif ddull o sicrhau y gall Awdurdodau lleol roi'r broses hon ar waith mewn ffordd strategol.

Hefyd, bydd angen cynyddu nifer y dysgwyr mewn ysgolion cyfrwng Saesneg sy'n dysgu Cymraeg yn llwyddiannus drwy ddatblygu darpariaeth cyfrwng Cymraeg yn y cyfnod statudol, a bydd yn rhan annatod o'r cwricwlwm newydd a fydd yn cynnwys un continwwm ar gyfer dysgu Cymraeg. Drwy gyflwyno'r cwricwlwm newydd, y nod yw cynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg hyderus sy'n rhan o'r system addysg statudol a sicrhau bod pob dysgwr, yn y dyfodol, yn gallu defnyddio'r Gymraeg ar ôl iddo adael yr ysgol.

Bydd targedau lleol mewn CSCA yn seiliedig ar y targed hirdymor cyffredinol i sicrhau miliwn o siaradwyr. Mae Cymraeg 2050 yn amlinellu'r ymrwymiad i gynyddu cyfran y dysgwyr ym mhob blwyddyn ysgol sy'n cael addysg cyfrwng Cymraeg o 22% i 30% erbyn 2031, a bydd

y cynnydd cenedlaethol hwn o 8% yn sail i dargedau awdurdodau lleol yn y CSCA. Bydd y cynnig hwn yn elfen bwysig o'r ffordd y bydd llawer o awdurdodau lleol yn ceisio cyflawni eu targedau unigol.

Atal

Yn ôl Cymraeg 2050, er mwyn i ni greu system addysgu statudol sy'n cynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg hyderus, rhaid i ni gymryd camau breision i adeiladu ar y sylfeini a osodwyd – yn enwedig dros y 5-10 mlynedd nesaf.

Mae'r cynnig hwn yn cefnogi'r datganiad yn Cymraeg 2050 bod yn rhaid i ni symud i ffwrdd oddi wrth system gynllunio sy'n seiliedig ar fesur y galw am addysg cyfrwng Cymraeg, i ddatblygu addysg cyfrwng Cymraeg mewn ffordd systematig a rhagweithiol gan ddefnyddio dulliau gwahanol sydd wedi'u teilwra i anghenion ieithyddol a chyfansoddiad ardaloedd Awdurdodau lleol unigol.

Bydd hyn yn galluogi Awdurdodau lleoli gymryd camau sylweddol, systematig a rhagweithiol tuag at gyflawni'r nod o gynyddu nifer y dysgwyr sy'n dysgu Cymraeg.

Integreiddio

Prif amcan y cynnig hwn yw sicrhau bod Awdurdodau lleol yn cael eu galluogi i gyflawni'r nod o ymestyn eu darpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg. Mae cysylltiad clir rhwng yr amcan hwn a phedwar o'r saith nod llesiant a nodir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

- Cymru ffyniannus
- Cymru sy'n fwy cyfartal
- Cymru o gymunedau cydlynus
- Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu

Mae angen i Gymru greu cymdeithas sy'n hyrwyddo ac yn diogelu ei diwylliant, ei threftadaeth a'i hiaith. At hynny, mae angen iddi greu cymdeithas sy'n meithrin poblogaeth fedrus a hyddysg mewn economi sy'n cynhyrchu cyfoeth ac yn cynnig cyfleoedd cyflogaeth.

Bydd y cynnig hwn yn annog awdurdodau lleol i hyrwyddo'r Gymraeg drwy'r system addysg statudol, yn ogystal â helpu i feithrin sgiliau Cymraeg y gellir eu defnyddio yn y gweithle yn y dyfodol. Yn ei dro, bydd hyn yn cyfrannu at yr agenda trechu tlodi. Hefyd, bydd y cynnig hwn yn hyrwyddo'r Gymraeg a'r cyfleoedd diwylliannol sy'n gysylltiedig â hi, ac yn annog pob plentyn a pherson ifanc i fanteisio arnynt.

Cydweithio

Awdurdodau lleol fydd yn gyfrifol am arwain y gwaith hwn a bydd gan ysgolion unigol a'r consortia rhanbarthol rôl bwysig i'w chwarae hefyd wrth gyflawni rhai agweddau ar y cynnig.

Rydym wedi cynnal trafodaethau ag awdurdodau lleol unigol, cynrychiolaeth o amrywiaeth o ysgolion, Estyn a rhan-ddeiliaid perthnasol eraill wrth ddatblygu'r cynnig hwn. Byddwn yn ymgynghori'n ffurfiol ar y cynnig hwn ym mis Mawrth a chaiff unrhyw gyfraniad arall posibl gan y rhan-ddeiliaid hyn at y cynnig hwn ei gynnwys ar y cam nesaf.

Cymryd Rhan

Yn 2017, cynhaliwyd adolygiad brys o’r CSCA a wnaeth gydnabod bod angen newid, a hynny o safbwynt uchelgeisiau cynlluniau unigol, yn ogystal â'r fframwaith deddfwriaethol.

Yn dilyn yr adolygiad cyflym, sefydlwyd bwrdd cynghori annibynnol er mwyn cynghori'r Gweinidog ynghylch cynlluniau i atgyfnerthu'r seilwaith cynllunio ar gyfer addysg cyfrwng Cymraeg yn unol â'r weledigaeth yn Strategaeth Cymraeg 2050 Llywodraeth Cymru. Argymhellodd y bwrdd cynghori y dylid adolygu'r trefniadau cyfredol i gategoreiddio ysgolion yn unol â'u darpariaeth cyfrwng Cymraeg, gan nad oedd y bwrdd o'r farn bod y system gyfredol yn addas i sicrhau'r datblygiadau sydd eu hangen i gyflawni'r nodau a geir yn Cymraeg 2050.

Cyfrifoldeb awdurdodau lleol unigol fydd cyflawni'r cynnig hwn fel rhan o'u CSCA. Wrth gynyddu darpariaeth cyfrwng Cymraeg neu newid categori ieithyddol ysgol, mae gofyniad statudol ar awdurdodau lleoli gynnal ymgynghoriad cyhoeddus ar y newidiadau arfaethedig.

Effaith

Mae addysg cyfrwng Cymraeg, a'i thwf, yn hanfodol i lwyddiant Strategaeth Cymraeg 2050. Mae angen 438,000 o siaradwyr Cymraeg ychwanegol er mwyn cyflawni'r targed o filiwn erbyn 2050, ac er mwyn cyflawni hyn, bydd angen i'r sector addysg gael ei drawsnewid mewn ffyrdd penodol. Bydd y cynnig hwn yn galluogi Awdurdodau lleoli roi newidiadau ar waith mewn ysgolion unigol ac ar lefel yr Awdurdod lleol, cynyddu a gwella darpariaeth cyfrwng Cymraeg a, thrwy hynny, helpu i gyflawni'r targed o filiwn o siaradwyr.

Ar sail y dystiolaeth a gyflwynwyd, daeth y Bwrdd cynghori i'r casgliad nad yw'r strwythur cyfredol sy'n cefnogi'r broses strategol o gynllunio darpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg drwy’r CSCA yn cefnogi'r uchelgais hirdymor o ran y Gymraeg mwyach, a rhoddodd gyngor i'r Gweinidog Addysg ar sail y dystiolaeth hon. Mae'r cynnig hwn yn rhan o'r ymateb i'r argymhelliad penodol hwn.

Bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol ar blant a phobl ifanc yng Nghymru drwy gynnig dewisiadau ychwanegol o ran addysg cyfrwng Cymraeg a dwyieithog a mwy o gyfleoedd a chymorth i bawb fanteisio arni. Yn ei dro, bydd hyn yn cynnig sgiliau Cymraeg i blant a phobl ifanc y gallant eu defnyddio ym mhob agwedd ar fywyd ac, yn enwedig, pan

fyddant yn gadael yr ysgol ac yn dechrau gweithio. Bydd hefyd yn rhoi mwy o gyfleoedd i'r rhai mewn ysgolion cyfrwng Saesneg wella eu sgiliau Cymraeg.

Bydd y cynnig hwn yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol wneud newidiadau hirdymor i'r ffordd y maent yn cynllunio ar gyfer cynyddu a darparu addysg cyfrwng Cymraeg a bydd yn golygu y bydd yn rhaid iddynt wneud gwaith cynllunio manwl er mwyn datblygu eu cynlluniau, gan gynnwys gweithio ar draws adrannau ac mewn partneriaeth â rhan-ddeiliaid allanol.

Costau ac Arbedion

Caiff costau a manteision y cynnig hwn eu hasesu fesul awdurdod lleol, yn unol â chynllun unigol yr awdurdod dan sylw.

Systemau

Bydd y cynnig hwn yn darparu fframwaith a fydd yn galluogi awdurdodau lleoli sicrhau bod addysg cyfrwng Cymraeg yn tyfu yn eu hardaloedd yn unol â'r targedau a nodir yn eu CSCA.

ADRAN 2. BETH FYDD YR EFFAITH AR LESIANT CYMDEITHASOL?

2.1 Pobl a Chymunedau

Cydnabyddir mai'r system addysg yw un o'r elfennau pwysicaf ar gyfer cyflawni'r nodau a geir yn Cymraeg 2050. Bydd y cynnig a amlinellir yn galluogi awdurdodau lleol ac ysgolion i ad-drefnu eu darpariaeth dros amser er mwyn cynyddu'r ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yn eu hardaloedd. O ganlyniad, bydd yn galluogi awdurdodau lleol i gyfrannu'n sylweddol at Strategaeth Cymraeg 2050 Llywodraeth Cymru.

Bydd y cynnig hwn hefyd yn galluogi Awdurdodau lleol ac ysgolion i gynyddu'r ddarpariaeth a gynigir, a'i gwella, a fydd yn cael effaith gadarnhaol ar blant a phobl ifanc ledled Cymru, ni waeth ym mha gymuned y maent yn byw, eu cefndir nac iaith y teulu, gan sicrhau bod mwy a mwy o blant a phobl ifanc yn meithrin sgiliau Cymraeg y gallant eu defnyddio mewn bywyd bob dydd.

2.2. Hawliau plant

Cynhaliwyd Asesiad llawn o Hawliau Plant, ac mae wedi'i gynnwys yn yr asesiad effaith integredig hwn.

2.3 Cydraddoldeb

Cynhaliwyd Asesiad llawn o'r Effaith ar Gydraddoldeb, ac mae wedi'i gynnwys yn yr asesiad effaith integredig hwn.

2.4 Prawfesur Gwledig

Cred Llywodraeth Cymru mai prin fydd effaith y cynnig hwn ar unigolion a chymunedau gwledig. Disgwyliwn i unrhyw effeithiau fod yn rhai cadarnhaol, a hynny oherwydd y canlynol:

Bydd plant a phobl ifanc yn gallu manteisio mwy ar addysg cyfrwng Cymraeg neu ddwyieithog ni waeth ym mha gymuned y maent yn byw.

Bydd nodau'r cynnig hwn yn cefnogi awdurdodau lleoli gyflawni eu hymrwymiadau o ran y Gymraeg, siaradwyr Cymraeg a chymunedau sy'n siarad Cymraeg. Gan fod cyswllt clir rhwng cymunedau gwledig a'r rhai sy'n siarad Cymraeg, bydd y disgwyliad ar awdurdodau lleol fel rhan o'r cynnig hwn yn arwain at wella a chynyddu gwasanaethau a darpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg yn yr ardaloedd hyn. Rhaid i ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg a dwyieithog awdurdodau lleol fod yn addas i ddiwallu anghenion eu cymunedau, sydd, mewn nifer o ardaloedd, yn cynnwys cymunedau gwledig. Rhaid i'r ddarpariaeth adlewyrchu anghenion cymunedau gwledig, ac mewn ardaloedd fel Gwynedd, Ynys Môn a Cheredigion, rhaid iddi adlewyrchu anghenion ieithyddol eu cymunedau.

Y tu hwnt i ddyletswyddau'r cynnig hwn, ond yn gysylltiedig â chymunedau gwledig a phwysigrwydd sicrhau cydraddoldeb o ran y gallu i gael addysg cyfrwng Cymraeg, mae Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008 yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol ddarparu trefniadau teithio addas i ddysgwyr sy'n dymuno cael addysg cyfrwng Cymraeg.

At hynny, fel rhan o'r cynnig hwn, bydd cyfle i awdurdodau lleol ddatblygu ffyrdd arloesol o fynd i'r afael ag unrhyw heriau sy'n codi mewn perthynas â'r ddarpariaeth mewn ardaloedd lleol, er enghraifft annog ysgolion i gydweithio, a defnyddio technoleg mewn ardaloedd anghysbell.

Drwy adroddiadau blynyddol awdurdodau lleol ar gynnydd o fewn eu CSCA, bydd Llywodraeth Cymru yn gallu monitro'r ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg yn barhaus a sicrhau ei bod ar gael i bawb a'i bod yn ddigonol mewn ardaloedd gwledig, gan gymryd camau i wella'r ddarpariaeth os caiff ei hystyried yn annigonol ar unrhyw adeg.

Ar sail yr effeithiau bach a natur gadarnhaol yr effeithiau a amlinellir uchod, ni chynhaliwyd asesiad llawn o'r effaith o ran prawfesur gwledig.

2.5 Iechyd

2.5a Sut (naill ai'n gadarnhaol neu'n negyddol), ac i ba raddau (effaith sylweddol/cymedrol/bach), y bydd y cynnig yn effeithio ar benderfynyddion iechyd?

Ni nodwyd unrhyw effeithiau a fydd yn effeithio ar iechyd.

2.5b. A allai fod effaith wahaniaethol ar iechyd grwpiau penodol?

Gan nad ydym wedi nodi unrhyw effeithiau negyddol ar iechyd o ran y rheoliadau hyn, ni chynhaliwyd asesiad llawn o'r effaith.

2.6 Preifatrwydd

Bydd y gwaith hwn yn rhan o'r CSCA, sy'n helpu awdurdodau lleol i gynllunio ar gyfer datblygu ac ehangu addysg cyfrwng Cymraeg yn eu hardal yn yr hirdymor.

Ni chaiff unrhyw ddata personol eu casglu, eu trin na'u prosesu gan Awdurdodau lleolo ganlyniad i'r cynnig hwn. Mae'r cynnig hwn hefyd yn cyd-fynd â'r trefniadau cyfredol ar gyfer ysgolion o dan system CYBLD (Cyfrifiad Ysgolion Blynyddol ar Lefel Disgyblion) ac ni fydd unrhyw ychwanegiadau i'r ffordd y mae ysgolion yn cofnodi neu'n cyflwyno gwybodaeth bob blwyddyn.

Ni fydd Llywodraeth Cymru yn casglu nac yn cadw unrhyw ddata personol fel rhan o'r cynnig hwn. Felly, nid ydym wedi cwblhau Asesiad o'r Effaith ar Breifatrwydd.

ADRAN 3. BETH FYDD YR EFFAITH AR LESIANT DIWYLLIANNOL A'R GYMRAEG?

3.1 Llesiant Diwylliannol

Mae'r cynnig hwn yn ymwneud â'r system addysg statudol yng Nghymru o ran galluogi awdurdodau lleol ac ysgolion i gynyddu darpariaeth cyfrwng Cymraeg a symud o un categori ieithyddol i un arall. Nod y cynnig hwn yw cynyddu nifer y plant a'r bobl ifanc sy'n meithrin sgiliau Cymraeg. Yn ei dro, bydd hyn yn eu galluogi i ddefnyddio'r Gymraeg ym mhob agwedd ar fywyd. Felly, disgwyliwn i'r cynnig cael effaith gadarnhaol ar y Gymraeg, diwylliant a threftadaeth, yn ogystal ag ar y celfyddydau a gweithgareddau hamdden, gan y bydd mwy o blant a phobl ifanc yn gallu manteisio ar gyfleoedd trwy gyfrwng y Gymraeg, a'u mwynhau, yn yr ardaloedd hyn.

Mae Asesiad llawn o'r Effaith ar y Gymraeg wedi'i gynnwys yn atodiad F.

3.1b A allai'r cynnig gael effaith negyddol o ran hyrwyddo a gwarchod diwylliant a threftadaeth, neu ar allu pobl i gyfranogi yn y celfyddydau, chwaraeon a gweithgareddau hamdden? Os felly, pa gamau y gallwch eu cymryd i osgoi neu leihau'r effaith honno (er enghraifft, drwy ddarparu cyfleoedd amgen)?

Ni nodwyd unrhyw effeithiau negyddol o ran hyrwyddo a gwarchod diwylliant, treftadaeth, y celfyddydau na chwaraeon o ganlyniad uniongyrchol i'r cynnig hwn. Bydd rhoi'r cynnig hwn ar waith yn galluogi awdurdodau lleol i newid y ffordd y caiff darpariaeth cyfrwng Cymraeg ei chynllunio a'i chyflwyno, a fydd yn cynyddu nifer y plant a'r bobl ifanc sy'n meithrin sgiliau Cymraeg ac yn rhoi'r dewis iddynt fanteisio ar gyfleoedd diwylliannol cyfrwng Cymraeg.

3.2 Y Gymraeg

Cynhaliwyd Asesiad llawn o'r Effaith ar y Gymraeg, ac mae wedi'i gynnwys yn yr asesiad hwn.

ADRAN 4. BETH FYDD YR EFFAITH AR LESIANT ECONOMAIDD?

4.1 Busnesau, y cyhoedd ac unigolion

Sut (naill ai'n gadarnhaol neu'n negyddol), ac i ba raddau (effaith sylweddol/cymedrol/bach), y bydd y cynnig yn effeithio ar fusnesau a'r cyhoedd?

Caiff effaith ar lesiant economaidd a manteision y cynnig hwn eu hasesu fesul awdurdod lleol, yn unol â chynllun unigol yr awdurdod dan sylw.

4.2 Y Sector Cyhoeddus gan gynnwys llywodraeth leol a chyrff cyhoeddus eraill

Awdurdodau lleol ac ysgolion fydd yn gyfrifol am y gwaith yn y cynnig hwn, felly, bydd y cynnig yn arwain at oblygiadau ariannol i awdurdodau lleol unigol.

Bydd yn rhaid i'r costau sy'n gysylltiedig â rhoi'r cynnig hwn ar waith gael eu hariannu drwy setliad refeniw awdurdodau lleol, fel y caiff ei ddarparu iddynt gan Lywodraeth Cymru.

Sut (naill ai'n gadarnhaol neu'n negyddol), ac i ba raddau (effaith sylweddol/cymedrol/bach), y bydd y cynnig yn effeithio ar fusnesau a'r cyhoedd?

Disgwylir y bydd y cynnig yn arwain at newid sylweddol o ran cynyddu'r ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg. Bydd hyn yn ofynnol er mwyn cyflawni'r targed o sicrhau miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050. Bydd hyn yn golygu ad-drefnu darpariaeth addysg mewn sawl awdurdod lleol, gan arwain at sefyllfa lle bydd mwy o ddysgwyr yn cael addysg cyfrwng Cymraeg.

Ni fydd y cynnig ei hun yn arwain at sefyllfa lle mae'n rhaid i awdurdodau addysgu mwy o blant gan na fydd yn effeithio ar dueddiadau o ran y boblogaeth na demograffeg. Ond efallai y bydd angen ystyried mwy o leoedd ysgol er mwyn darparu nifer digonol o leoedd ysgol.

Mae Deddf Addysg 1996 yn diffinio 'swyddogaethau addysg' awdurdod lleol. Mae'n nodi bod dyletswydd statudol ar awdurdodau lleoli ddarparu digon o leoedd ysgol ac, wrth wneud hynny, i ystyried yr egwyddor gyffredinol y dylai dysgwyr gael eu haddysgu yn unol

â dymuniadau rhieni, i'r graddau y mae hynny'n cydweddu â darparu addysg effeithlon ac osgoi gwariant cyhoeddus afresymol. Os caiff y cynnig hwn ei roi ar waith, yna byddai'n rhaid i awdurdodau gydymffurfio â'r dyletswyddau creiddiol hynny o hyd wrth gynllunio eu darpariaeth addysg.

4.3 Y Trydydd Sector

Sut (naill ai'n gadarnhaol neu'n negyddol), ac i ba raddau (effaith sylweddol/cymedrol/bach), y bydd y cynnig yn effeithio ar sefydliadau'r trydydd sector a'u gwaith?

Ni nodwyd unrhyw effaith ar sefydliadau'r trydydd sector na'u gwaith mewn perthynas â'r cynnig hwn.

4.4 Yr Effaith ar Gyfiawnder

Ar sail y cynigion ar hyn o bryd, mae'n annhebygol y bydd unrhyw effaith ar y System Gyfiawnder. Caiff hyn ei adolygu ar ôl yr ymarfer ymgynghori.

ADRAN 5. BETH FYDD YR EFFAITH AR LESIANT AMGYLCHEDDOL?

5.1 Adnoddau Naturiol

Mae'r asesiadau canlynol wedi cael eu cynnal, fel sy'n ofynnol: Adnoddau Naturiol; Bioamrywiaeth; a Newid yn yr Hinsawdd.

5.1a Sut y bydd y cynnig yn cyflawni un neu ragor o Flaenoriaethau Cenedlaethol y Polisi Adnoddau Naturiol?

Gall y cynnig hwn helpu i ymdrin ag addysg mewn modd sy’n seiliedig ar leoedd. Gellid awgrymu mai darpariaeth cymunedol yw rhywfaint o'r ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg y cyfeirir ati yn y cynnig hwn, er enghraifft canolfannau trochi Cymraeg, ac mewn rhai ardaloedd, defnyddir dull gweithredu sy'n seiliedig ar leoedd fel bod y plant sy'n mynychu'r ganolfan yn gallu meithrin eu sgiliau Cymraeg er mwyn iddynt allu integreiddio i mewn i system addysg yr awdurdod lleol yn ogystal ag i mewn i'r cymunedau sy'n siarad Cymraeg y maent yn rhan ohonynt.

5.1b A yw'r cynnig yn helpu i fynd i'r afael â'r heriau a'r cyfleoedd cenedlaethol canlynol o ran rheoli adnoddau naturiol yn gynaliadwy?

Mae yna rai meysydd lle y gall y cynnig hwn gefnogi heriau a chyfleoedd cenedlaethol, gan gynnwys annog a chefnogi cydlyniant cymunedol a chefnogi cyflogaeth. Bydd y cynnig hwn yn sicrhau cyfleoedd cynhwysol i bawb o ran y gallu i gael addysg cyfrwng Cymraeg, a allai, yn eu tro, arwain at well cydlyniant cymunedol ledled Cymru. Bydd hefyd yn golygu bod mwy o bobl yn meddu ar sgiliau Cymraeg, a fydd, yn ei dro, yn cefnogi amgylchedd diogel a sefydlog.

5.2 Bioamrywiaeth

Er mwyn dangos cydymffurfiaeth ag Adran 6 o Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016, rhaid i chi lenwi'r Asesiad o'r Effaith ar FioamrywiaethAsesiad o'r Effaith ar Fioamrywiaeth**, sydd ar gael yn atodiad F isod.**

5.3 Newid yn yr Hinsawdd

5.3a Datgarboneiddio

Sut (naill ai'n gadarnhaol neu'n negyddol), ac i ba raddau (effaith sylweddol/cymedrol/bach), y bydd y cynnig yn effeithio ar allyriadau yng Nghymru?

Ni nodwyd unrhyw effeithiau ac felly ni chynhaliwyd asesiad.

5.3 b Addasu

Sut (naill ai'n gadarnhaol neu'n negyddol), ac i ba raddau (effaith sylweddol/cymedrol/bach), y bydd y cynnig yn effeithio ar y gallu i addasu i effeithiau'r newid yn yr hinsawdd?

Ni nodwyd unrhyw effeithiau.

5.4 Asesiad Amgylcheddol Strategol

Ni nodwyd unrhyw effaith ac ni chynhaliwyd Asesiad Amgylcheddol Strategol.

5.5 Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Ni nodwyd unrhyw effeithiau ac ni chynhaliwyd Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd.

5.6 Asesiad o'r Effaith Amgylcheddol

Ni nodwyd unrhyw effeithiau ac ni chynhaliwyd Asesiad o'r Effaith Amgylcheddol.

ADRAN 6. COFNOD O'R ASESIADAU EFFAITH LLAWN GOFYNNOL

Rydych nawr wedi penderfynu ar y meysydd hynny lle bydd angen cynnal asesiad effaith mwy manwl. Rhestrwch y rhain isod.

Asesiad Effaith	**Oes/Nac oes**	Os oes, dylech wneud y canlynol:
Hawliau plant		Oes
Cydraddoldeb	Oes*	Oes
Prawfesur Gwledig		Nac oes
Iechyd		Nac oes
Preifatrwydd		Nac oes
Y Gymraeg	Oes*	Oes
Economaidd/Asesiad Effaith Rheoleiddiol		Oes
Cyfiawnder		Nac oes
Bioamrywiaeth	Oes*	Oes
Newid yn yr Hinsawdd		Nac oes
Asesiad Amgylcheddol Strategol		Nac oes
Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd		Nac oes

Asesiad o'r Effaith Amgylcheddol		Nac oes

ADRAN 7. CASGLIAD

7.1 Sut y mae pobl y mae'r cynnig yn fwyaf tebygol o effeithio arnynt wedi'u cynnwys yn y gwaith o'i ddatblygu?

Llywiwyd y cynnig hwn gan waith ymchwil a wnaed gydag amrywiaeth o awdurdodau lleol ledled Cymru. Mae Llywodraeth Cymru hefyd wedi cynnal trafodaethau ag Awdurdodau lleol, ysgolion a rhan-ddeiliaid perthnasol amrywiol fel Estyn a'r consortia rhanbarthol drwy gydol y gwaith o ddatblygu'r cynnig hwn.

Roedd newidiadau diweddar i'r rheoliadau CSCA a chasgliadau'r bwrdd cynghori ac wedyn y bwrdd cynghori arbenigol ar y system categoreiddio ysgol gyfredol wedi dangos bod angen gwneud newidiadau i'r system er mwyn cefnogi'r CSCA a'r nodau a geir yn Cymraeg 2050.

Roedd y bwrdd cynghori a'r bwrdd cynghori arbenigol yn cynnwys rhan-ddeiliaid a chynrychiolwyr o grwpiau amrywiol y bydd y cynnig hwn yn effeithio arnynt.

Byddwn yn gofyn yn benodol am farn plant a phobl ifanc fel rhan o'r broses ymgynghori ffurfiol.

7.2 Beth yw'r effeithiau cadarnhaol a negyddol mwyaf arwyddocaol?

Caiff pob asesiad effaith ei gyhoeddi, ac os yw'r effaith yn uniongyrchol berthnasol i'r cynnig hwn, bydd wedi'i nodi yn yr asesiad perthnasol. Cynhaliwyd asesiadau effaith penodol ar y pynciau canlynol:

Hawliau plant

Cydraddoldeb

Y Gymraeg

Hawliau plant

- Bydd mwy o blant a phobl ifanc yn gadael y system addysg â sgiliau Cymraeg. Bydd hyn yn golygu y bydd ganddynt y sgiliau i'w cymhwyso at amrywiaeth eang o swyddi

lle mae'r Gymraeg yn cael ei chydnabod yn sgil hanfodol. Mae hyn yn cyd-fynd â'r agenda trechu tlodi drwy rymuso plant a phobl ifanc sy'n meddu ar sgil ychwanegol pan fyddant yn gadael y system addysg.

- Bydd y gwaith yn y cynnig hwn yn sicrhau bod plant a phobl ifanc yn cael mwy o gyfleoedd i ddysgu'r iaith, ac yn golygu bod mwy o blant a phobl ifanc yn cael y cyfle i fanteisio ar fuddiannau dwyieithrwydd.
- O ran y rôl hanfodol y mae'r system addysg yn ei chwarae wrth gyrraedd miliwn o siaradwyr, mae'r cynnig hwn hefyd yn cydnabod pwysigrwydd cynyddu'r cyfraddau trosglwyddo rhwng cyfnodau allweddol o fewn y ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg a dwyieithog. Bydd hyn yn rhoi'r siawns orau i blant a phobl ifanc gynnal eu sgiliau Cymraeg a manteision dwyieithrwydd wrth iddynt ddod yn oedolion.
- Bydd rhoi'r cynnig hwn ar waith yn sicrhau bod gan fwy o blant a phobl ifanc fynediad cyfartal i addysg cyfrwng Cymraeg a dwyieithog.

Cydraddoldeb

Nod y cynnig hwn yw cynyddu'r ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg a dwyieithog i blant. Drwy wneud hyn, bydd yn gweithio i gynnig mwy o gyfleoedd i bobl feithrin sgiliau Cymraeg drwy'r sector addysg. Ymhen amser, gall hyn gyfrannu at yr agenda trechu tlodi drwy roi sgiliau Cymraeg i blant na fyddent o bosibl wedi cael y cyfle i'w meithrin heb y gwaith hwn. O ganlyniad, mae'n bosibl y bydd y plant hynny'n gallu ymgeisio am swyddi lle mae'r Gymraeg yn ddymunol neu'n hanfodol, gan eu galluogi i fanteisio ar ran o'r farchnad lafur na fyddai fel arall wedi bod yn agored iddynt.

Drwy gynyddu a hyrwyddo addysg cyfrwng Cymraeg a dwyieithog, ochr yn ochr â gweithio i gynyddu lle'r Gymraeg yn ein cymunedau, gallai'r cynnig helpu i sicrhau cydlyniant cymunedol rhwng pobl o gefndiroedd ethnig, crefyddau a hiliau gwahanol.

Y Gymraeg

Mae'r cynnig hwn yn ymwneud â'r system addysg statudol, felly ar blant a phobl ifanc sy'n rhan o'r system gyfredol y mae'n effeithio'n bennaf. Fodd bynnag, bydd yn cael effaith gydol oes ar y rhai hynny sy'n mynd drwy'r system addysg wrth iddo geisio cynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg hyderus. Bydd hyn yn golygu bod mwy o bobl yn meddu ar sgiliau iaith y gellir eu trosglwyddo i'r gweithle yn y dyfodol a bod mwy o bobl yn cael y cyfle i ddefnyddio'r iaith yn eu bywydau bob dydd.

Bydd y gwaith hwn, fel rhan o ddyletswyddau ehangach Awdurdodau lleol unigol, yn cyfrannu at darged cyffredinol Llywodraeth Cymru i sicrhau bod 30% o ddysgwyr yn cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg erbyn 2031. Bydd hyn yn sicrhau bod yn rhaid i Awdurdodau lleol, drwy'r system addysg statudol, gynnal neu wella cynaliadwyedd eu cymunedau sy'n siarad Cymraeg drwy sicrhau bod y ddarpariaeth yn adlewyrchu nodweddion ieithyddol eu hardal.

7.3 Yn sgil yr effeithiau a nodwyd, sut y bydd y cynnig:

- **yn sicrhau'r cyfraniad mwyaf posibl at ein hamcanion llesiant a'r saith nod llesiant; a/neu,**

- Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn ei gwneud yn ofynnol i gyrff cyhoeddus ledled Cymru a enwir yn y ddeddf weithio tuag at gyflawni saith nod llesiant, gan gynnwys 'Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu'. Mae dyletswydd ar Lywodraeth Cymru i hyrwyddo a hwyluso'r defnydd o'r Gymraeg a gweithio tuag at y nodau llesiant a bydd y cynnig hwn yn cyfrannu'n uniongyrchol at y ddyletswydd hon drwy'r system addysg statudol.

- Cyhoeddwyd Symud Cymru Ymlaen 2016-2021 ym mis Medi 2016, a'i nod yw llywio gwelliannau i economi a gwasanaethau cyhoeddus Cymru er mwyn creu Cymru sy'n ffyniannus a diogel, yn iach ac egnïol, yn uchelgeisiol ac yn dysgu, ac sydd wedi'i huno a'i chysylltu. Mae hefyd yn nodi uchelgais Llywodraeth Cymru o ran cynyddu'r defnydd o'r Gymraeg a nifer y bobl sy'n ei siarad, yn ogystal â'i hymrwymiad i sicrhau miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050 ac i barhau i annog mwy o bobl i ddefnyddio a siarad Cymraeg yn eu bywydau bob dydd.

- Prif fantais y cynnig hwn yw ei fod yn ymateb i'r heriau a osodwyd gan strategaeth iaith Gymraeg 2017 Llywodraeth Cymru, *Cymraeg 2050*, a'i phrif darged i sicrhau miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050. Mae ehangu addysg cyfrwng Cymraeg yn hollbwysig er mwyn rhoi'r strategaeth ar waith yn llwyddiannus. Bydd angen 438,000 o siaradwyr Cymraeg ychwanegol er mwyn cyflawni'r targed o 1 filiwn erbyn 2050. Er mwyn cyflawni hyn, bydd yn rhaid i'r sector addysg gael ei drawsnewid mewn ffyrdd penodol, ac mae'r cynnig hwn yn ceisio helpu i fynd i'r afael â'r heriau a'r newidiadau hynny, ac ymateb iddynt.

- Rhaid i ni gynyddu nifer y dysgwyr ysgol sy'n cael y cyfle i feithrin sgiliau Cymraeg yn yr ysgol a'r cyfle i ddefnyddio'r iaith yn eu bywydau bob dydd, a hynny'n sylweddol.

- Prif effaith y cynnig hwn fydd cynnydd cyffredinol yn nifer y dysgwyr ysgol sy'n meithrin sgiliau Cymraeg ac, felly, bydd yn helpu i gyflawni nod Llywodraeth Cymru o gyrraedd miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050.

- Bydd y cynnig hwn yn cynyddu nifer y dysgwyr ysgol sy'n cael y cyfle i feithrin sgiliau Cymraeg yn yr ysgol a'r cyfle i ddefnyddio'r iaith yn eu bywydau bob dydd, gan gynnwys ei defnyddio fel sgil yn y gweithle pan fyddant wedi gadael y system addysg. Mae hyn yn gyson â'r nod o sicrhau Cymru ffyniannus fel rhan o Fil Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru), yn ogystal â'n hamcanion llesiant o gefnogi pobl ifanc i wireddu eu potensial a'u galluogi i feithrin y sgiliau cywir ar gyfer byd sy'n newid.

- Bydd yn sicrhau bod pawb yn cael mynediad cyfartal i ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg ni waeth beth fo'u cefndir, yn unol â'n nod llesiant o sicrhau Cymru fwy cyfartal.

- Bydd y cynnig hefyd yn sicrhau bod mwy o bobl yn cael y cyfle i fwynhau'r iaith a'r cyfleoedd diwylliannol amrywiol y mae'r iaith yn eu cynnig yng Nghymru, a fydd hefyd yn cyfrannu at un o nodau Bil Cenedlaethau'r Dyfodol o weld pobl yng Nghymru yn cymryd rhan yn ein diwylliant a rennir lle mae'r Gymraeg yn ffynnu. Mae hyn hefyd yn gyson â'n nod llesiant o feithrin iaith, diwylliant a chymunedau gwydn.

- Nod y cynnig hwn yw adeiladu ar y system gyfredol ar gyfer galluogi ysgolion i gynyddu darpariaeth cyfrwng Cymraeg a galluogi awdurdodau lleol i osod y cyfeiriad strategol ar gyfer cynllunio ac ehangu addysg cyfrwng Cymraeg drwy ad-drefnu'r ddarpariaeth. Mae hyn yn gyson â'r disgwyliad ar gyrff cyhoeddus fel rhan o Fil Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) i edrych ar y sefyllfa yn yr hirdymor, yn ogystal â'r sefyllfa bresennol.

7.4 Sut y caiff effaith y cynnig ei monitro a'i gwerthuso wrth iddo fynd rhagddo ac ar ôl iddo gael ei gwblhau?

Mae gwaith y cynnig hwn yn rhan o weithrediad ehangach CSCA a bydd disgwyl i Awdurdodau lleol lunio adroddiad blynyddol ar gynnydd yn erbyn y targedau a bennir yn eu cynlluniau unigol. Caiff y canllawiau a'r system categoreiddio newydd eu defnyddio am ddwy flynedd a hynny tra bod y system gyfredol ar waith. Bydd trafodaethau parhaus yn cael eu cynnal gydag awdurdodau lleol ar weithrediad y system newydd a chaiff y trafodaethau hyn eu bwydo i mewn i'r broses werthuso yn ystod y blynyddoedd cyntaf y bydd y system ar waith.

Bydd y targedau lleol yng nghylch 2021-31 yn seiliedig ar y targed hirdymor cyffredinol i sicrhau miliwn o siaradwyr. Mae Cymraeg 2050 yn amlinellu'r ymrwymiad i gynyddu cyfran y dysgwyr ym mhob blwyddyn ysgol sy'n cael addysg cyfrwng Cymraeg o 22% i 30% erbyn 2031, a bydd y cynnydd cenedlaethol hwn o 8% yn sail i dargedau pob Awdurdod lleol yn ei Gynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg. Felly, gellir olrhain cynnydd cenedlaethol cyffredinol yn unol â'r targedau a osodir gan bob Awdurdod lleol.

ASESIADAU EFFAITH LLAWN

A. ASESIAD O'R EFFAITH AR HAWLIAU PLANT

1. Disgrifiwch ac eglurwch effaith y cynnig ar blant a phobl ifanc.

Cafodd strategaeth Llywodraeth Cymru, Cymraeg 2050: miliwn o siaradwyr, ei chyhoeddi ym mis Awst 2017. Ynddi, sefydlwyd gweledigaeth ar gyfer Cymru lle mae'r iaith yn ffynnu, ynghyd â ffocws clir ar gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg a'r defnydd o'r Gymraeg. Er mwyn cyflawni targedau'r strategaeth, rhaid i ni greu system addysg statudol sy'n cynyddu nifer y siaradwyr hyderus. Er mwyn cyflawni'r nod hwn, rhaid sicrhau cynnydd sylweddol yn nifer y dysgwyr ysgol sy'n cael y cyfle i feithrin sgiliau Cymraeg yn yr ysgol a'r cyfle i ddefnyddio'r iaith yn eu bywydau bob dydd.

Yn 2017, cydnabu adolygiad cyflym o'r CSCA yr angen am newid, nid yn unig o ran uchelgeisiau cynlluniau unigol, ond hefyd o ran y fframwaith deddfwriaethol a nodwyd gan y Llywodraeth. Dangosodd yr adolygiad ac wedyn y bwrdd cynghori fod angen newid y rheoliadau a'r canllawiau mewn perthynas â'r CSCA yn ogystal ag adolygu'r broses sydd ar waith i categoreiddio ysgolion yn unol â'u darpariaeth cyfrwng Cymraeg. Mae'r cynnig hwn yn ceisio atgyfnerthu'r system sydd ar waith ar hyn o bryd i gynyddu darpariaeth cyfrwng Cymraeg a symleiddio'r broses o symud o un categoreiddio ieithyddol i un arall.

Sut y bydd y cynnig yn effeithio ar fywydau plant, yn gadarnhaol ac yn negyddol?

Cadarnhaol

- Bydd mwy o blant a phobl ifanc yn gadael y system addysg â sgiliau Cymraeg. Bydd hyn yn golygu y bydd ganddynt y sgiliau i'w cymhwyso at amrywiaeth eang o swyddi lle mae'r Gymraeg yn cael ei chydnabod yn sgil hanfodol. Mae hyn yn cyd-fynd â'r agenda trechu tlodi drwy rymuso plant a phobl ifanc sy'n meddu ar sgil ychwanegol pan fyddant yn gadael y system addysg.
- Bydd y gwaith yn y cynnig hwn yn sicrhau bod plant a phobl ifanc yn cael mwy o gyfleoedd i ddysgu'r iaith, ac yn golygu bod mwy o blant a phobl ifanc yn cael y cyfle i fanteisio ar fuddiannau dwyieithrwydd.
- O ran y rôl hanfodol y mae'r system addysg yn ei chwarae wrth gyrraedd miliwn o siaradwyr, mae'r cynnig hwn hefyd yn cydnabod pwysigrwydd cynyddu'r cyfraddau trosglwyddo rhwng cyfnodau allweddol o fewn y ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg a dwyieithog. Bydd hyn yn rhoi'r siawns gorau posibl i blant a phobl ifanc gynnal eu sgiliau Cymraeg a manteision dwyieithrwydd wrth iddynt ddod yn oedolion.

- Bydd rhoi'r cynnig hwn ar waith drwy'r CSCA yn sicrhau bod mwy o blant a phobl ifanc yn cael mynediad cyfartal i addysg cyfrwng Cymraeg ni waeth beth fo categori ieithyddol yr ysgol y maent yn ei mynychu.
- Fel rhan o'r broses ymgynghori, byddwn yn gofyn yn benodol am farn pobl ifanc er mwyn sicrhau bod eu safbwyntiau'n cael eu cynrychioli'n llawn.

Negyddol

- Rydym wedi nodi effeithiau negyddol bach ar grwpiau gwahanol o blant. Mae'n bosibl y bydd achosion mewn rhai ardaloedd lle bydd plant ag anableddau neu anghenion dysgu ychwanegol difrifol yn ei chael hi'n anodd cael gafael ar gymorth arbenigol drwy gyfrwng y Gymraeg. Fel rhan o'r cynnig hwn, bydd yn ofynnol i awdurdodau lleol gymryd camau i ddarparu'r cymorth hwn lle y bo'n bosibl.
- Fel rhan o'r broses ymgynghori, byddwn yn gofyn yn benodol am farn plant a phobl ifanc er mwyn casglu eu safbwyntiau ar y cynnig hwn. Byddwn yn sicrhau bod eu safbwyntiau'n cael eu cynnwys mewn unrhyw ddiwygiadau a wneir yn dilyn y cyfnod ymgynghori.

2. Eglurwch sut y mae'r cynnig yn debygol o effeithio ar hawliau plant.

Mae'r adran hon yn gofyn am asesiad, sy'n seiliedig ar farn wybodus, o effaith debygol y cynnig ar hawliau plant o dan Gonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn. Mae'n hollbwysig eich bod yn osgoi'r dybiaeth bod y deilliannau bwriadedig, fel y’u nodir uchod, yr un peth â'r effaith a ragwelir ar hawliau plant.

Bydd angen i chi ystyried yn ofalus sut y mae'r deilliannau bwriadedig yn cysylltu â hawliau plant a pha effaith y byddant yn ei chael. Mae'n bosibl y rhagwelir effeithiau sy'n wahanol i ddeilliannau bwriadedig y cynnig.

Nododd Comisiynydd Plant Cymru fod y Gymraeg a darpariaeth gwasanaethau cyfrwng Cymraeg yn fater o hawliau, ac yn berthnasol i nifer o erthyglau Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn. Hefyd, nododd y Comisiynydd fod cyswllt clir rhwng iaith a hunaniaeth, ac nad yw'n bosibl gwahanu unrhyw un o erthyglau Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn oddi wrth ystyriaethau ieithyddol.

Nodir isod yr erthyglau mwyaf perthnasol ynghyd ag amlinelliad o'r modd y bydd y cynnig hwn yn sicrhau cydymffurfiaeth â'r erthyglau mewn perthynas â phlant a phobl ifanc yng Nghymru.

Erthyglau 28 a 29 yw'r rhai mwyaf perthnasol i'r rheoliadau hyn.

Erthygl 28 – Mae Partïon Gwladwriaethau yn cydnabod hawl y plentyn i gael addysg, a chyda golwg ar sicrhau'r hawl hon yn raddol ac ar sail cyfle cyfartal.

Mae'r cynnig hwn yn sicrhau bod dyletswydd ar bob awdurdod lleol i wella'r ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg a chefnogi'r rhai hynny sy'n dymuno manteisio arni.

Erthygl 29 – Mae Partïon Gwladwriaethau yn cytuno bod rhaid cyfeirio addysg y plentyn at fagu parch at rieni'r plentyn, ei hunaniaeth ddiwylliannol, ei iaith a'i werthoedd ei hun, a gwerthoedd cenedlaethol y wlad lle mae'r plentyn yn byw.

Mae'r cynnig hwn yn cefnogi Strategaeth Cymraeg 2050 sy'n anelu at sicrhau miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050. Mae'r cynnig hwn, drwy'r system addysg statudol, yn hyrwyddo'r Gymraeg a diwylliant Cymru, a bydd yn annog plant i fanteisio arnynt drwy'r darpariaethau a gyflawnir drwy'r cynnig hwn.

Ni nodwyd unrhyw effeithiau negyddol ar hawliau plant na'u gallu i gymryd rhan ac arfer eu hawliau. Mae addysg cyfrwng Cymraeg yn agored i bawb, ac mae dyletswydd ar Awdurdodau lleoli hyrwyddo mynediad i bawb, yn ogystal â chynnig cymorth a chyfleoedd anffurfiol i'r rhai hynny sy'n dymuno manteisio arni.

B. ASESIAD O'R EFFAITH AR GYDRADDOLDEB

1. Disgrifiwch ac eglurwch effaith y cynnig ar bobl â nodweddion gwarchodedig fel y'u disgrifir yn Neddf Cydraddoldeb 2010.

Drwy wneud hyn, bydd yn gweithio i gynnig mwy o gyfleoedd i bobl feithrin sgiliau Cymraeg drwy'r system addysg. Ymhen amser, gall hyn gyfrannu at yr agenda trechu tlodi drwy roi sgiliau Cymraeg i blant na fyddent o bosibl wedi cael y cyfle i'w meithrin heb waith y cynnig hwn. O ganlyniad, mae'n bosibl y bydd y plant hynny'n gallu ymgeisio am swyddi lle mae'r Gymraeg yn ddymunol neu'n hanfodol, gan eu galluogi i fanteisio ar ran o'r farchnad lafur na fyddai fel arall wedi bod yn agored iddynt.

Drwy gynyddu a hyrwyddo addysg cyfrwng Cymraeg a dwyieithog, ochr yn ochr â gweithio i gynyddu lle'r Gymraeg yn ein cymunedau, gallai'r cynnig helpu i sicrhau cydlyniant cymunedol rhwng pobl o gefndiroedd ethnig, crefyddau a hiliau gwahanol.

Rydym wedi nodi effaith negyddol fach ar bobl mewn grwpiau gwarchodedig a'r rhai sy'n byw mewn cartrefi incwm isel. Bydd y cynnig hwn yn sicrhau bod addysg cyfrwng Cymraeg ar gael yn gynyddol i bawb ac yn fwy hygyrch i bawb sy'n dymuno manteisio arni. Bydd yn ofynnol i awdurdodau lleol gynnig cymorth i unrhyw un sy'n dymuno manteisio ar addysg cyfrwng Cymraeg.

Caiff effaith y cynnig hwn ei mesur drwy fonitro datblygiad CSCA awdurdodau lleol unigol a chaiff ei werthuso fel system genedlaethol yn ystod y cyfnod pan fydd ar waith.

Cofnod o Effeithiau yn ôl nodwedd warchodedig:

Nodwedd neu grŵp gwarchodedig	**Beth yw effeithiau cadarnhaol neu negyddol y cynnig?**	**Rhesymau dros eich penderfyniad (gan gynnwys tystiolaeth)**	**Sut y byddwch yn lliniaru'r effeithiau?**
Oedran (meddyliwch am wahanol grwpiau oedran)	Ni nodwyd unrhyw effeithiau.	Mae'r cynnig hwn yn ymwneud â'r cyfnod addysg statudol yn unig.	

Anabledd (meddyliwch am wahanol fathau o anabledd)	Cadarnhaol.	Bydd y cynnig hwn yn rhoi'r cyfle i blant a phobl ifanc ddysgu a meithrin sgiliau Cymraeg ac yn sicrhau eu bod yn cael cymorth i wneud hynny drwy gydol eu taith addysg.	
Ailbennu Rhywedd (y broses o newid rhyw a phobl Drawsryweddol)	Ni nodwyd unrhyw effeithiau.		
Beichiogrwydd a mamolaeth	Ni nodwyd unrhyw effeithiau.	Mae'r cynnig hwn yn ymwneud â'r cyfnod addysg statudol yn unig.	
Hil (gan gynnwys gwahanol leiafrifoedd ethnig, Sipsiwn a Theithwyr a Mudwyr, Ceiswyr Lloches a Ffoaduriaid)	Cadarnhaol.	Bydd y cynnig hwn yn rhoi'r cyfle i blant a phobl ifanc ddysgu a meithrin sgiliau Cymraeg ac yn sicrhau eu bod yn cael cymorth i wneud hynny drwy gydol eu taith addysg. Bydd y ffocws cynyddol ar greu darpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg yn rhoi mwy o ddewisiadau i bobl o	

		bob hil o ran addysg eu plant, yn ogystal â'r opsiwn i integreiddio i mewn i gymunedau sy'n siarad Cymraeg.	
Crefydd, cred a diffyg cred	Ni nodwyd unrhyw effeithiau.		
Rhyw/Rhywedd	Ni nodwyd unrhyw effeithiau.		
Cyfeiriadedd rhywiol (Lesbiaidd, Hoyw a Deurywiol)	Ni nodwyd unrhyw effeithiau.		
Priodas a phartneriaeth Sifil	Ni nodwyd unrhyw effeithiau.		
Plant a phobl ifanc hyd at 18 oed	Cadarnhaol.	Bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol ar blant a phobl ifanc o bob oed. Bydd y cynnig hwn yn rhoi'r cyfle i blant a phobl ifanc ddysgu a meithrin sgiliau Cymraeg ac yn sicrhau eu bod yn cael cymorth i wneud hynny drwy gydol eu taith addysg. Bydd hyn hefyd yn golygu bod plant a phobl ifanc yn meddu	

		ar sgiliau Cymraeg ar gyfer y gweithle yn y dyfodol.	
Myfyrwyr o gartrefi incwm isel	Cadarnhaol.	Bydd y cynnig hwn yn rhoi'r cyfle i blant a phobl ifanc ddysgu a meithrin sgiliau Cymraeg ac yn sicrhau eu bod yn cael cymorth i wneud hynny drwy gydol eu taith addysg.	

Hawliau Dynol a Chonfensiynau'r Cenhedloedd Unedig

A fydd y polisi hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar hawliau dynol pobl yn eich barn chi? *(Darllenwch bwynt 1.4 yng Nghanllawiau'r Asesiad Effaith Integredig i gael rhagor o wybodaeth am Hawliau Dynol a Chonfensiynau'r Cenhedloedd Unedig).*

Hawliau Dynol	Beth yw effeithiau cadarnhaol neu negyddol y cynnig?	Rhesymau dros eich penderfyniad (gan gynnwys tystiolaeth)	Sut y byddwch yn lliniaru'r effeithiau negyddol?
Erthygl 26	Effaith gadarnhaol.	Mae'r cynnig hwn yn ymwneud â phlant a phobl ifanc yn y system addysg statudol. Fodd bynnag, mae'n gyson â'r datganiad yn Erthygl 26 – bod gan bawb yr hawl i gael addysg a	

		bod gan rieni yr hawl i ddewis y math o addysg a roddir i'w plentyn. O ran y cynnig hwn, mae'r uchod yn berthnasol i addysg cyfrwng Cymraeg.	

C. ASESIAD O'R EFFAITH AR Y GYMRAEG

1. Rhif cyfeirnod yr Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg: 06/02/2020

2. A yw'r cynnig yn cysylltu'n glir â strategaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer y Gymraeg? – *Cymraeg 2050, Miliwn o Siaradwyr* a'r Rhaglen Waith gysylltiedig ar gyfer 2017-2021?

Mae'r system addysg yn allweddol i gyflawni'r targed o filiwn o siaradwyr Cymraeg a nodir yn Strategaeth Cymraeg 2050, ac mae'n hollbwysig ein bod yn creu system addysg statudol sy'n cynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg hyderus.

Am y tro cyntaf, mae Cymraeg 2050 yn nodi gweledigaeth glir ar gyfer Cymru lle mae'r iaith yn ffynnu. Un o nodau allweddol y strategaeth yw creu system addysg statudol sy'n cynyddu nifer y siaradwyr hyderus. Er mwyn cyflawni'r nod hwn, rhaid sicrhau cynnydd sylweddol yn nifer y dysgwyr ysgol sy'n cael y cyfle i feithrin sgiliau Cymraeg yn yr ysgol a'r cyfle i ddefnyddio'r iaith yn eu bywydau bob dydd.

Mae Cymraeg 2050 yn gofyn am gymorth gan ein Hawdurdodau lleoli ymateb i'n huchelgais o sicrhau miliwn o siaradwyr Cymraeg, a hynny drwy ddangos arweinyddiaeth glir ac ymrwymiad i rannu'r un weledigaeth hirdymor. Mae angen i'r ddeddfwriaeth sy'n nodi'r gofynion ar gyfer awdurdodau lleol mewn perthynas â chynllunio addysg cyfrwng Cymraeg adlewyrchu dyheadau strategol Llywodraeth Cymru ar gyfer y Gymraeg dros y 30 mlynedd nesaf. Rhaid i ni gymryd camau sylweddol, systematig a rhagweithiol tuag at gyflawni'r nod o gynyddu nifer y dysgwyr sy'n dysgu Cymraeg.

Cymraeg 2050 yw'r prif bolisi sy'n llywio'r newidiadau i'r cynnig. Yn ôl strategaeth Cymraeg 2050, addysg drochi cyfrwng Cymraeg yw ein prif ddull o sicrhau bod plant yn gallu meithrin eu sgiliau Cymraeg, ac o greu siaradwyr newydd. Mae data ysgolion yn dweud wrthym faint o blant sy'n cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg. Maent yn ddangosydd allweddol o ran y twf sy'n ofynnol ac yn dangos pwysigrwydd sicrhau ymrwymiad y system addysg i greu miliwn o siaradwyr Cymraeg. Maent hefyd yn tynnu sylw at bwysigrwydd y sector blynyddoedd cynnar fel pwynt mynediad cynnar i addysg ymdrochi, ac fel ffordd o gynyddu'r galw am addysg cyfrwng Cymraeg. Mae gan y sector cyfrwng Saesneg hefyd gyfraniad pwysig i'w wneud at ein nod o ddatblygu siaradwyr Cymraeg.

Mae'r cynnig hwn yn ceisio mynd i'r afael â'r broses o categoreiddio ysgolion yn unol â'u darpariaeth Gymraeg yn seiliedig ar argymhellion a wnaed yn yr adolygiad cyflym o'r CSCA ac wedi hynny gan y bwrdd cynghori CSCA. Yn dilyn ymchwil a chryn dipyn o waith â rhan-ddeiliaid perthnasol, casglwyd bod angen gwneud newidiadau i'r system gyfredol a'r canllawiau anstatudol a gyhoeddwyd yn 2007 er mwyn cyflawni'r nodau a geir yn Cymraeg 2050. Nodwyd nad yw'r diffiniadau anstatudol presennol yn cael eu defnyddio'n gyson nac yn gywir, eu bod yn cael eu camddehongli a'u bod yn peri dryswch, yn enwedig i rieni. Mae'r broses statudol i gynyddu'r ddarpariaeth (cynnydd o gyn lleied â 10%) yn

feichus ac nid yw'n annog newidiadau. Nid yw'r amwysedd ynghylch y categorïau cyfredol yn cefnogi'r ymrwymiadau a wnaed yn y CSCA, ac mae'r cynnig hwn yn ceisio mynd i'r afael â'r materion hyn.

3. Disgrifiwch ac eglurwch effaith y cynnig ar y Gymraeg, ac eglurwch sut y byddwch yn mynd i’r afael â’r effeithiau hyn er mwyn gwella canlyniadau ar gyfer y Gymraeg. Sut y bydd y cynnig yn effeithio ar siaradwyr Cymraeg o bob oed (effeithiau cadarnhaol a/neu andwyol)? Dylech nodi eich ymateb i’r canlynol wrth ateb y cwestiwn hwn, yn ogystal â chynnwys unrhyw wybodaeth berthnasol arall:

Mae'r cynnig hwn yn ymwneud â'r system addysg statudol, felly ar blant a phobl ifanc sy'n rhan o'r system gyfredol y mae'n effeithio'n bennaf. Fodd bynnag, bydd yn cael effaith gydol oes ar y rhai hynny sy'n mynd drwy'r system addysg wrth iddo geisio cynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg hyderus. Bydd hyn yn golygu bod mwy o bobl yn meddu ar sgiliau iaith y gellir eu trosglwyddo i'r gweithle yn y dyfodol a bod mwy o bobl yn cael y cyfle i ddefnyddio'r iaith yn eu bywydau bob dydd.

Mae Cymraeg 2050 yn gofyn am gymorth gan ein Hawdurdodau lleoli ymateb i'n huchelgais o sicrhau miliwn o siaradwyr Cymraeg, a hynny drwy ddangos arweinyddiaeth glir ac ymrwymiad i rannu'r un weledigaeth hirdymor.

Bydd y deilliannau ar gyfer y Gymraeg yn gwella o fewn y system addysg statudol fel rhan o'r dyletswyddau a nodir yn y cynnig hwn. Yn fras, bydd yn ofynnol i bob Awdurdod lleol wneud y canlynol:

- gwella'r broses o gynllunio'r ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg yn ei ardal
- gwella safonau addysg cyfrwng Cymraeg a safonau addysgu Cymraeg yn ei ardal
- gosod targedau ar gyfer gwella'r broses o gynllunio'r ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg yn ei ardal ac ar gyfer gwella safonau'r addysg honno a safonau addysgu Cymraeg yn ei ardal
- adrodd ar y cynnydd a wnaed i gyflawni'r targedau a osodwyd.

Mae'r patrymau o ran darpariaeth cyfrwng Cymraeg a darpariaeth ddwyieithog yng Nghymru yn amrywio o ardal i ardal, ac o ysgol gynradd i ysgol uwchradd. Mae nifer o'r gwahaniaethau hyn yn adlewyrchu'r patrymau o ran defnydd iaith yn y gymuned ehangach, ac mae eraill yn adlewyrchu anghysondebau o ran y ffordd y caiff polisïau eu rhoi ar waith. Er bod angen i'r system addysg fod yn ddigon hyblyg i adlewyrchu nodweddion ieithyddol ardaloedd gwahanol o Gymru, mae'n bwysig ein bod yn sicrhau

bod addysg yn cael ei chynllunio a'i darparu ar sail dealltwriaeth glir o ddeilliannau ieithyddol y dysgwyr. Fel rhan o'r cynnig hwn, bydd awdurdodau lleol yn gweithio tuag at gyflawni eu targed unigol eu hunain er mwyn cyfrannu at darged cyffredinol Llywodraeth Cymru i sicrhau bod 30% o ddysgwyr yn cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg erbyn 2031. Datblygwyd methodoleg ar gyfer y targedau hyn ac mae'n adlewyrchu natur ieithyddol awdurdodau lleol penodol. Mae'r fethodoleg arfaethedig hon yn ystyried y ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg amrywiol sydd ar gael ledled Cymru yn ogystal â ffactorau fel canran y dysgwyr a gaiff eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg; y modelau addysg cyfrwng Cymraeg a fabwysiadwyd gan yr awdurdod a natur ieithyddol awdurdod lleol.

Bydd hyn yn sicrhau bod yn rhaid i awdurdodau lleol, drwy'r system addysg, gynnal neu wella cynaliadwyedd eu cymunedau sy'n siarad Cymraeg.

Bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol ar addysg cyfrwng Cymraeg a dysgwyr Cymraeg o bob oed. Ymhen amser, bydd y cynnig hwn yn arwain at gynnydd yn nifer y dysgwyr yn y sector addysg statudol sy'n meithrin sgiliau Cymraeg, a bydd yn sicrhau bod pob dysgwr yn meithrin sgiliau Cymraeg o safon a fydd yn ei alluogi i ddefnyddio'r iaith yn ei fywyd bob dydd. Bydd hefyd yn sicrhau bod mwy o blant a phobl ifanc yn meithrin sgiliau y gallant eu trosglwyddo i'r gweithle ar ôl iddynt adael y system addysg statudol.

O fewn y canllawiau statudol ar gyfer y Cynlluniau Statudol Cymraeg mewn Addysg, rydym wedi atgyfnerthu’r disgwyliad ar Awdurdodau lleoli sicrhau bod pob rhiant yn fwy ymwybodol o'r opsiwn i gael addysg cyfrwng Cymraeg a dwyieithog, yn ogystal ag i ba raddau y caiff Cymraeg ei haddysgu mewn ysgolion Saesneg a natur y gwersi hynny. Rydym hefyd wedi atgyfnerthu'r disgwyliad ar Awdurdodau lleoli rannu gwybodaeth â rhieni mewn modd rhagweithiol, gan gynnwys yr hyn y mae pob opsiwn yn ei olygu o ran addysg eu plentyn. Bydd hyn yn rhan allweddol o'r cynnig hwn. Hefyd, bydd disgwyl i awdurdodau lleol ystyried sut y byddant yn rhannu gwybodaeth am y ffaith bod addysg cyfrwng Cymraeg yn opsiwn i bob plentyn, ni waeth beth fo'i gefndir ieithyddol, ynghyd â gwybodaeth am fanteision dwyieithrwydd ac amlieithrwydd. Bydd disgwyl iddynt hefyd hyrwyddo mynediad at ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yng nghyd-destun cludiant o'r cartref i'r ysgol yn unol â'r dyletswyddau a osodwyd gan adran 10 o Fesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008.

Mae'r gwaith ar gategoreiddio ysgolion a nodir yn y cynnig hwn yn elfen allweddol o'r gwaith o wireddu uchelgais ein Strategaeth Cymraeg 2050, a bydd y gwaith yn destun craffu drwy adroddiadau blynyddol ar gynnydd o fewn y CSCA.

Bydd casglu data blynyddol ar niferoedd y plant sy'n dechrau yn yr ysgol, data CYBLD, yn ogystal â'r adroddiadau blynyddol ar gynnydd, yn ein galluogi i olrhain cynnydd a llwyddiant y cynnig hwn ar sail tystiolaeth a data.

D. ASESIAD O'R EFFAITH AR FIOAMRYWIAETH

1. Sut y bydd eich cynnig yn integreiddio bioamrywiaeth i'r broses o wneud penderfyniadau?

Ni fydd y cynnig hwn yn integreiddio bioamrywiaeth yn uniongyrchol. Fodd bynnag, mewn ffordd anuniongyrchol, bydd yn gwella'r modd y mae awdurdodau lleol, drwy'r system addysg statudol, yn adlewyrchu ein cymunedau ac yn sicrhau bod y system yn cynrychioli blaenoriaethau a phrofiadau amrywiol pob cymuned.

2. A yw eich cynnig wedi sicrhau bod bioamrywiaeth yn cael ei hystyried fel rhan o benderfyniadau busnes?

Mater i awdurdodau lleol unigol fydd ystyried bioamrywiaeth wrth wneud unrhyw benderfyniadau busnes sy'n ymwneud â'r cynnig hwn ar lefel leol. O dan Adran 6 o Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016, bydd rhwymedigaeth ar Awdurdodau lleoli geisio sicrhau a chynnal bioamrywiaeth wrth arfer swyddogaethau mewn perthynas â Chymru.

3. Sut y mae eich cynnig yn gwella'r ddealltwriaeth ac yn codi ymwybyddiaeth o bwysigrwydd bioamrywiaeth gan annog eraill i weithredu?

Mater i'r awdurdodau lleol fydd hyn, fel rhan o'r cynnig hwn a'u dyletswydd o dan Adran 6 o Ddeddf 2016 i gynrychioli buddiannau, blaenoriaethau a phrofiadau amrywiol eu cymunedau yn well.

Gwella ein tystiolaeth, ein dealltwriaeth a'n camau monitro

4. A ydych chi wedi defnyddio'r dystiolaeth orau sydd ar gael o fioamrywiaeth i lywio eich cynnig a'r asesiad hwn?

Rhoddwyd ystyriaeth i'r rhestr o rywogaethau a chynefinoedd pwysig iawn o dan Adran 7 o Ddeddf 2016 a'r Adroddiad ar Sefyllfa Adnoddau Naturiol, ac nid oes unrhyw faterion uniongyrchol yn codi. Rhoddwyd ystyriaeth i bob un o'r chwe datganiad, ac nid oes unrhyw faterion yn codi mewn perthynas â'r cynnig hwn.

5. **A ydych wedi defnyddio'r wybodaeth ddiweddaraf am yr effeithiau allweddol ar fioamrywiaeth i wneud penderfyniadau sy'n seiliedig ar dystiolaeth?**

   Nid oes unrhyw ffactorau sy'n ysgogi newid na ffactorau eraill a fyddai'n cael effaith negyddol ar fioamrywiaeth yn codi mewn perthynas â'r cynnig hwn.

6. **A all eich cynnig gyfrannu at ein corff o wybodaeth am fioamrywiaeth?**

Cyfrifoldeb awdurdodau lleol fydd mynd ar drywydd hyn mewn modd priodol yng nghyd-destun eu dyletswydd o dan Adran 6 o Ddeddf 2016.

<u>Llywodraethiant a chymorth i weithredu ar fioamrywiaeth</u>

7. **A all eich cynnig gefnogi gweithredu ar fioamrywiaeth mewn unrhyw ffordd?**
   Cyfrifoldeb awdurdodau lleol fydd mynd ar drywydd hyn mewn modd priodol yng nghyd-destun eu dyletswydd o dan Adran 6 o Ddeddf 2016.

8. **A all eich cynnig helpu i ddatblygu capasiti ar gyfer gweithredu ar fioamrywiaeth?**
   Cyfrifoldeb awdurdodau lleol fydd mynd ar drywydd hyn mewn modd priodol yng nghyd-destun eu dyletswydd o dan Adran 6 o Ddeddf 2016.

9. **A ydych chi wedi cofnodi penderfyniadau a chamau gweithredu i'w cymryd gynnal a gwella bioamrywiaeth?**

Ni nodwyd unrhyw effeithiau ac, felly, nid ydynt wedi'u cofnodi.